

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dissertatio Triplex Theologica, Ad Mentem Præclarissimi
Ecclesiæ D. S. P. Avgvstini, (Cui consonat Doctor
Angelicvs cum Melliflvo,)**

Schweitzer, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.LXXXII.

Responsio prima. Augustinus sensit verum & naturalem fuisse
serpente[m], qui primos homines tentavit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39320

D V B I V M XIII.

Quid S. Augustinus senserit de naturâ, locutione, & calliditate serpentis, qui primum hominem tentavit?

Fuit olim error Ophitarum, serpentem, qui cum Eva locutus fuit, Christum fuisse: quem errorem tanquam stultissimum S. Augustinus damnavit lib. de hæres. in 17, & 46. Alii volunt, serpentem non fuisse aliquod corpus materiale & sensibile, sed omnia per metaphoram esse intelligenda. Cajetanus docuit, per serpentem significari ipsum dæmonem sine corpore assumpto, locutumque fuisse per solam internam suggestionem. Alii docuerunt serpentem fuisse verum animal, & virtute propriâ fuisse locutum, vel ad tempus à Deo data loquendi facultate.

Respondeo & dico primò: Augustinus sensit, verum & naturalem fuisse serpentem, qui primos homines tentavit. Colligitur primò ex lib. II. de Genes. ad lit. c. 2. ubi ait: *Quòd diabolus suo instinctu impleverit serpentem, & tribuit illi irrationalem animam, dicens: Quanquam iste serpens non irrationali anima sua, sed alieno jam spiritu, id est, diabolico, possit sapientissimus dici omnium bestiarum.* Et cap. 3. vocat eum animal, &

& distinguit à diabolo, dicens: Nec sanè debemus opinari, quòd serpentem sibi, per quem tentaret, persuaderet-que peccatum, diabolus elegerit, &c. non nisi per illud animal potuit, per quod posse permissus est. Et lib. 14. de Civ. c. 11. dicit, quòd Diabolus colubrum in Paradiso corporali, --- ubi animalia etiam terrestria cetera subdita & innoxia versabantur, animal scilicet lubricum & tortuosis anfractibus mobile operi suo congruum, per quem loqueretur, elegerit.

Dico secundò: Secundum S. Augustinum Diabolus fuit locutus per serpentem, sicut Angelus per asinam Balaam. Patet ex cit. lib. de Gen. c. 29. ubi ait: Sic ergo locutus est serpens homini, sicut asina, in qua sedebat Balaam, locuta est homini, nisi quòd illud fuit opus diabolicum, hoc angelicum &c. Modum autem loquendi indicat capite præcedenti, ubi ait: In serpente ipse locutus est utens eo velut organo, movensque ejus naturam eo modo, quo ille movere, & moveri illa potuit ad exprimendos verborum sonos, & signa corporalia, per qua mulier suadentis intelligeret voluntatem.

Dico tertio: Serpens fuit callidior cunctis animalibus, non tantum propter propriam calliditatem, sed etiam alienam diaboli in illo loquentis. Ita Augustinus lib. cit. cap. secundo his verbis: Serpens autem erat ibi prudentissimus quidem, sed omnium bestiarum, quæ erant super terram, quas fecerat Dominus Deus. Translato enim verbo dictum est prudentissimus, vel, sicut plures Latini codices habent, sapientissimus, non proprio; quo in bonum accipi solet, sapientia Dei vel Angelorum, vel anima rationalis: tanquam si sapientes apes etiam, formicæ-
que